

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

9. Demonstratur quarto ex causa cur Christi conceptio sine peccato fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

217

rei illius difficultatem agnoscat, quod parens A
sine peccato generet peccatorem: *Vt enim, in-*
quit, quod amissum est in parente, trahatur in
prolem, miris quidem modis sit, sed tamen sit; cuius
rei, quamvis mirabilis, visibile tamen exem-
plum ostendit, in oleis oleastros profertibus,
quia in illis remanet aliquid, unde oleastrorum
amaritudo nascatur. De qua comparatione
inferius dicturi sumus. Nec verò iam senex
cum Iuliano eandem difficultatē resfricantē di-
micans, ullum in scriptis suis pacti cum Ad-
amo initi vestigium reliquit, sed constanter
semper eandem solutionem adhibendam esse
judicavit: Nec minus est Deus, inquit, qui eum
damnat lege iustitia, qui peccati lege sit reus, etiamsi
ex illa natus est, qua parentem eius propterea reum
facere non potest, quia renatus est. Et nonnihil su-
perius generatim de iustis & iniustis generan-
tibus asserens: Ex hac lege peccati repugnantē
legi mentis eandem legem primæ naturæ nemo non B
traxit, quia nisi ex illa mulier nulla concepit: & ideo
venerandus Iulianus, ex peccato esse omnem carnem
non cunctatus est dicere &c. ergo & ex Deo, quia
erat; & ex homine, quia generat; & ex peccato,
quia variat. Ecce quam accuratè linguis causis
suam effectum asserit, Deo creationem, sub
qua ipse plerumque Dei concursu cum cau-
sis generantibus comprehendere solet; paren-
tibus generationem; peccato, hoc est, Apostoli
phrahi concupiscentiæ vitiationem. Pacti obli-
tus est; cum & facillimum esset intellectu, &
ad rem præcipuè pertineret (nimirum, quia
nequid ex posterorum schola profuerat) nuda
propagationis ex Adam, quam sufficere

volunt, multo magis: nec enim vel ante vel
post Augustinum multis sæculis illa doctrina,
ne quidem inter Semi-Pelagianos peccatum
originale confitentes, lucem viderat.

Quid? quòd Augustinus non tantum in eo
causam ponit, cur sanctificati parentes origi-
nale peccatum in filios transferant, quòd eos
per carnalem concupiscentiam generent, sed
etiam subinde satis aperte doceat, si filij ex
Adam sola spiritali voluntate gignerentur,
nullum ex eis delictum esse tracturos. De illo
quippe causa, per quam ex parente in prolem
trahitur posset: *Proinde isti, inquit, quem forte in*
venerunt infantem non ex illius unius hominis concu-
piscentia procreatum, ipsum dicit illi damnationem
non esse obnoxium, nec per Christi gratiam ab illa
damnatione esse liberandum. Et in libro secundo
de nuptijs & concupiscentia: Proles vero ex
(renatorum parentum) quia non per spiritalem, non per
sed per carnalem concupiscentiam seminatur; velut
ex illa oliva quidam nostri generis oleaster, sic inae-
reatam nascendo trahit &c. Clarè indicans, si
spiritali tantum voluntate seminaretur, omni
reatu nascendo carituram. Et in libro primo,
cùm dixisset concupiscentiam renatorum ha-
bere instar seminis oleæ vim occultam, unde
seminetur amarus oleaster, statim indicat à
contrario, si hoc occultum tolleretur, non
oleastrum, sed oleam esse procreandam: Non
erit autem omnino aliquid vel in carnalifemine, vi-
tiosum, cum eadem regeneratione, que nunc sit per
sacrum lavacrum; cuncta mala hominis purgante
atque sanante, eadem caro, per quam facta est ani-
ma carnalis, fiat etiam ipsa spiritalis.

CAPVT NONVM.

Demonstratur quartò ex causa, cur Christi con-
ceptio sine peccato fuerit.

Sed longè evidentius ex alia Augusti- A
ni doctrina sequitur, concupiscentiam
carnis esse per quam culpa transit, &
sine illa transire non posse; quia con-
stanter semper docet, propter illius solius
presentiam Christum Dominum ex com-
mixtione maris & femina noluisse procreari,
ne illa inordinatis & inobedientibus suis mo-
tibus in concubitu astuans, etiam in Chri-
stum Dominum, sicut in ceteros Adæ filios,
originis culpam cum natura transfunderet.
Nullum est penè opus adversus Pelagianum
hæresim exaratum, in quo non istam doctri-
nam consignaverit. Nam libro primo de
nuptijs solus ibi (in beata Virgine) nuptia-
lis concubitus non fuit, quia in carne peccati fieri
non poterat sine carnis pudenda concupiscentia, qua
accidit ex peccato, sine qua concipi voluit, qui fu-
turus erat sine peccato, non in carne peccati, sed
in similitudine carnis peccati: ut huic etiam doce-
ret, omnem qua de concubitu nascitur, carnem

esse peccati: quandoquidem sola, qua non inde na-
ta est, non fuit caro peccati. Nihil clarius,
expressius, inculcatus dici potuit. Et in
eodem libro inferius: *Ex hac concupiscentia*
carnis tanquam filia peccati, & quanto illi ad tur-
pia consentitur, etiam peccatum in matre multorum,
quacumque nascitur proles, originali est obligata
peccato, nisi in illo renascatur, quem sine ista con-
cupiscentia Virgo concepit: propterea quando nasci
est in carne dignatus, sine peccato solus est natus.
Et in libro secundo ejusdem operis: Qui
(diabolus concupiscentiam) in Domino non
invenit, quia Dominus homo, non per ipsam ad
homines venit. Quod ipsum ibidem docet si-
gnificasse Ambrosium quando dicit: Qui au-
tem expert delicti, expert est etiam huiusmodi conce-
ptionis. Et libro secundo adversus Iulianum: Ex
hac lege carnis repugnantē legi mentis nihil Christi
corpus attraxit; quia non ex illa Virgo concepit. Et
hac lege carnis repugnantē legi mentis eandem legem
(id est, Augustini phrahi, peccatum originale)
primò

K

primâ nativitate nemo non traxit, quia nisi ex illa A
mulier nulla concepit. Et iterum libro quinto:
Lib. 5. cont. Hinc apparet (quia sola Christi caro non est
Zul. c. 15. caro peccati) illam concupiscentiam, per quam
Christus concepi noluit, fecisse in genere humano pro-
paginem mali: quia MARIÆ corpus quamvis
inde venerit, tamen eam non traxit in corpus, quod
non inde concepit. Quæ verba quamvis ita per-
spicua, expressa, diserta sint, ut nihil luculen-
tius & minus ambiguum dici possit, tamen ad-
huc addit inferius: Quod autem attinet ad pec-
Ibid. cati originis in omnes homines transitum, quoniam
per concupiscentiam carnis transit. transire in eam
carnem non potuit quam non per illam Virgo concepit.
Ibid. Et rursum: Caro itaque Christi mortalitatem de

mortalitate materni corporis traxit, quia mortale
corpus invenit: contagium vero peccati originale non
traxit, quia concumbentis concupiscentiam non inven-
nit. Ecce perspicuis verbis, & sine ullis am-
biguitatis ambagibus dicit: Illam concupiscentiam,
per quam Christus concepi noluit, fecisse propa-
ginem mali; propterea sine illa Christum
concepi voluisse: imo peccatum transire in
eam carnem non potuisse, quia sine concupi-
scentia Virgo concepit. Quæ omnia profus
falsa sunt, si verum est, ut recentiores volunt,
concupiscentiam nihil ad peccati transitum
facere; adeoque sine illa posse transire, dum-
modo filius Adæ fuerit.

CAPVT DECIMVM.

Probatur quintò ex eo, quod istam Augustini mentem
agnoverunt, & acerrimè oppugnarunt
Pelagiani.

QVID? quòd ipsi Pelagiani nun-
quam dubitaverunt, quin Augusti-
nus & Ecclesia, cujus doctrinâ pre-
mebantur, ita profus quemadmo-
dum verba sonant, & nos eam hîc probare ni-
timur, & eam superius proposuimus, intelle-
xerunt? Hoc si probare potuerimus, & hoc
ipsum semper Augustinus agnoverit, nulla ar-
bitror tergiversandi ansa remanebit.

Porro hoc in scriptis Augustini & Iuliani
ita manifestum est, ut integer hac de re liber
testimonijs utriusque plenus posset confici.
Sed breviter, quantum satis est, rem attingam.
Nam in primis vehementissimè Augustinum
redarguit Iulianus, quòd aliquod in bapti-
zatis malum remanere contenderet, unde
filijs peccato obnoxij gignerentur: & inde ma-
gna contra fidem Catholicam incommoda
proficisci querebatur. Testis est ipse Augu-
stinus, qui ab eo oppugnatus fuit. Nam ver-
ba Iuliani adversarij sui ita refert: Diabolus
enim creat, dicitis, si ex hoc vulnere creantur, quod
diabolus natura, que primum condita est, influxit
humane: & damnantur nuptia, si aliquid, unde
damnabiles generantur, habere credantur: nec om-
nia peccata dimittuntur in baptismo, si aliquid in
baptizatis coniugibus remanet malum, ex quo ge-
nerentur mali, id est, si remanet concupiscentia,
unde filij cum peccato generentur. Et rur-
sum alibi idem Iulianus dicit Augustino:
Lib. 2. cont. Contumax cum cadentibus in maris, ut per argu-
Zul. cap. 1. menterum hæcenus inaudita portenta, dicitur libidi-
nem diabolicam esse, eamque in sensu coævum
positam, ad voluptatem parentam, ad reatum per-
tinere nascentium: tuam quidem amentiam & tur-
pitudinem produs &c. Ex quibus Iuliani verbis
manifestissimum est, Iulianum ita intellexisse
doctrinam Augustini, sicut eam hæcenus pro-
posuimus: nec eum de minis intellecta men-

te suâ redarguit Augustinus; sed potius eodem
loco, totoque libro & opere ostendit summo
conatu, hoc esse verissimum.

Hinc ortus acerrimus ille inter utrumque
conflictus, qui non potuit multorum libro-
rum disputationibus dirimi, utrum illa con-
cupiscentia per peccatum Adami fuisset ex-
orta: Iuliano eam pervicacissimè Dei crea-
tioni tribuente, ut ita peccati originalis tra-
ductionem interimeret; Augustino è con-
trario omnibus ingenij nervis hoc negante.
Certe hanc concupiscentiam (inquit Iulianus) sine
qua nulla fecunditas est, malum naturaliter des-
nisti &c. Ascribe eam, hoc si potes, ad opus dia-
boli pertinere, quod Deum vides conferre pro ma-
nere. Et alibi: Libido illa à Deo instituta, & imp. c. 10.
corporibus ante peccatum docetur inserta. Et pau-
lo post: Ac per hoc nihil sibi vel de iucunditate
eius, vel de verecundia potest diabolus vindica-
re. Sic enim putabat Iulianus omnem pec-
cati originalis machinam funditus interci-
dere.

Hinc nullo pacto vel hoc solum admittere
volebat Iulianus, Concupiscentiam illam in
paradiso fuisse vitiatam: sed talem profus
fuisse contendebat, qualis nunc est: ne si vel
vitium in eam irrepissè diceret, etiam inde
in posteros originale peccatum serpere po-
tuisset fateretur: Verum vas, inquit Augu-
stinus, non pro religiosa ratione, sed pro animosa
contentione, nec pro humano pudore, sed pro vestro
furore, ne vel ipsa concupiscentia carnis vitata
credatur, & ex ea trahi originale peccatum; talem
profus, qualis nunc est, in paradiso conabimini di-
sputando revocare. Et alibi: Verum vos pro
suscepta vestra (concupiscentia) eam fideliter
laboratis, ut vim patiamini, nisi eam qualis nunc
est, etiam in paradiso collocetis. Non ibi de pecca-
to dicemus talem factam, sed talem nullo peccato
fuisse